

DR.032.1.2020.KW

Piaseczno, dnia 23 kwietnia 2020 r.

**Zarząd Powiatu Piaseczyńskiego
w miejscu**

Stosownie do art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.) przedkładam w załączeniu sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie za rok 2019, wraz z wykazem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Klaudia Wojnarowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
W Piasecznie

Spis treści:

I. Informacje ogólne o Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie ...	str. 1
II. Zadania Powiatu w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR	str. 2
III. Zakres realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2019 ..	str. 4
1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz wsparcia osób niepełnosprawnych	str. 4
2. Program „Aktywny Samorząd”	str. 7
IV. Zadania własne Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	str. 12
V. Zakres realizowanych przez PCPR zadań z obszaru pomocy społecznej w roku 2019	str. 13
1. Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki zapewniające całodobową opiekę i wychowanie	str. 13
2. Pomoc dla cudzoziemców	str. 15
3. Placówki pomocy społecznej oraz jednostki wspierania rodziny i systemu pomocy społecznej	str. 19
3.1. Domy Pomocy Społecznej	str. 19
3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach	str. 23
3.3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	str. 26
3.4. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	str. 25
VI. Zadania własne powiatu z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	str. 31
VII. Zakres realizowanych przez PCPR zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	str. 32
1. Rodzinna piecza zastępcza	str. 36
1.1. Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych	str. 38
1.2. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	str. 40
1.3. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych	str. 40
1.4. Szkolenia rodzin zastępczych	str. 41
1.4.1. Szkolenie kandydatów	str. 41
1.4.2. Spotkanie szkoleniowe dla rodzin zastępczych „Jak budować poczucie własnej wartości u dzieci”	str. 44

1.5.	Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej	str. 49
1.6.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej	str. 50
1.7.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	str. 53
2.	Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 54
2.1.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych.....	str. 54
2.2.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w preadopcyjnym ośrodku interwencyjnym	str. 55
2.3.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	str. 56
VIII.	Wykaz potrzeb na rok 2020.....	str. 57

I. Informacje ogólne o Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie jest jednostką organizacyjną Powiatu, działającą w formie jednostki budżetowej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz dysfunkcyjności rodzin. Ponadto realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

PCPR jest również wyznaczonym przez Starostę Piaseczyńskiego Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zgodnie z Zarządzeniem Nr 30/PCPR/2011 z dnia 30 września 2011 r.

PCPR działa na podstawie właściwych przepisów prawa, a w szczególności:

1. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 511 ze zm.);
2. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.);
3. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.);
4. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1282);
5. uchwały Nr V/17/99 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
6. uchwały Nr XX/9/12 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
7. uchwały Nr 272/4/18 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie ze zmianami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania Powiatu i Starosty określone, w szczególności w:

1. ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.);
2. ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.);

3. ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 426 ze zm.);
4. ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r., poz. 35);
5. ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1666 ze zm.).

Ponadto Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Stan zatrudnienia w PCPR na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 25 osób (21,50 etatu).

W roku 2019 plan wydatków wynosił: **1.750.571 zł**, wykonanie **1.727.962 zł**, tj. 98,70% planu.

II. Zadania Powiatu w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR.

Wsparcie osób niepełnosprawnych realizowane jest głównie w oparciu o zapisy wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez:

1. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7 a ustawy).

Turnus stanowi formę aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku i ma na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, ale i pobudzanie i rozwijanie zainteresowań. Turnus trwa 14 dni i z dofinansowaniem można z niego korzystać raz w roku. Wysokość dofinansowania zależna jest od orzeczonego stopnia niepełnosprawności.

2. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7d ustawy).

– *dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych* oznacza zlikwidowanie wszystkich utrudnień występujących w budynkach mieszkalnych i jego najbliższym otoczeniu, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Wysokość dofinansowania wynosi

do 95% kosztów całkowitych zadania i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

- *dofinansowanie likwidacji barier technicznych* oznacza likwidację wszystkich przeszkód wynikających z niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów i urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze funkcjonowanie osoby w społeczeństwie. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.
- *dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu*, czyli wszystkich ograniczeń utrudniających swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

3. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt 7 b ustawy).

Dofinansowanie imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznych dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia i mogą się o nie ubiegać osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

4. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym (art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy).

- *dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego* służącego usprawnianiu. Wysokość dofinansowania do zakupu sprzętu wynosi do 80% kosztów jego zakupu.
- *dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych*, czyli zaopatrzenia w sprzęt i urządzenia, dzięki którym zminimalizowane zostają skutki niepełnosprawności. Są to np.: wózki inwalidzkie, aparaty ortopedyczne i aparaty słuchowe, protezy, szkła okularowe czy materace przeciwoleżynowe. Dofinansowanie wynosi do 150% kwoty limitu określonego przez NFZ.

5. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy).

Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, których celem jest terapia umożliwiająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy,

rehabilitację w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia terapeutyczne prowadzone w warsztatach polegają na wspomaganiu procesu rehabilitacji poprzez wypracowanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej a także rozwijania psychofizycznych sprawności umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

III. Zakres realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2019.

1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz wsparcia osób niepełnosprawnych.

Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonał podziału środków przewidzianych w planie finansowym PFRON na 2019 rok, dla samorządów powiatowych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazania środków PFRON jednostkom samorządu terytorialnego.

Plan zgodny z algorytmem na rok 2019 – 1.949.817 zł

Wykonanie – 1.948.721 zł

Przedstawiony poniżej zakres realizowanych zadań odnosi się do całości wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednakże zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej - stosownie do art. 35a ust. 2 wyżej cytowanej ustawy, realizował Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie.

Uchwałą Nr VI/5/19 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 28 marca 2019 r. oraz Uchwałą Nr XVI/4/19 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 28 listopada 2019 r. przyjęto ostateczny podział środków z przeznaczeniem na poszczególne zadania, w następujący sposób:

- 1) **art. 11 ustawy** – finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

plan 10.893 zł, wykonanie – 10.892,26 zł

W ramach zadania 4 osoby z niepełnosprawnością odbyły staże zawodowe oraz otrzymało stypendia zawodowe.

- 2) **art. 12 a ustawy** – przyznawanie osobom z niepełnosprawnością środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

plan – 180.000 zł, wykonanie – 180.000 zł

W ramach zadania 3 osoby z niepełnosprawnością otrzymały dofinansowanie na rozpoczęcia działalności gospodarczej.

- 3) **art. 40 ustawy** - finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

plan – 4.500 zł, wykonanie – 4.500 zł

W ramach zadania z możliwości szkolenia skorzystało 2 osoby z niepełnosprawnością.

- 4) **art. 35 a ust. 1 pkt 7a ustawy** - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

plan – 277.774 zł, wykonanie – 277.774 zł

W ramach zadania przyznano dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 273 osobom, w tym 140 dzieciom. Ogółem o dofinansowanie ubiegało się 455 osób.

- 5) **art. 35 a ust. 1 pkt 7b ustawy** - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością

plan – 13.313 zł, wykonanie – 13.313 zł

W ramach zadania przyznano dofinansowanie do imprezy turystycznej dla 32 osób, w tym 26 dzieci z niepełnosprawnościami wraz z opiekunami.

- 6) **art. 35 a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością,

plan – 350.583 zł, wykonanie – 349.487 zł

W ramach zadania złożono 240 wniosków. Przyznano dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 169 osobom, w tym 108 dzieciom.

Niewykorzystane środki w wysokości 1.096 zł zwrócono do PFRON. Powodem zwrotu była rezygnacja z przyznanego dofinansowania przez osobę niepełnosprawną.

- 7) **art. 35 a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób z niepełnosprawnością,

plan – 6.050 zł, wykonanie 6.050 zł

W ramach zadania złożono 29 wniosków. Dofinansowanie przyznano 5 osobom, w tym 4 dzieciom.

- 8) **art. 35a ust. 1 pkt 7d ustawy** – dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,

plan – 99.527 zł, wykonanie – 99.527 zł w tym:

W ramach zadania złożono 62 wnioski. Przyznano dofinansowanie:

- a) bariery architektoniczne - 0 zł
- b) bariery w komunikowaniu się – 69.527 zł /13 osób/
- c) bariery techniczne – 30.000 zł /3 osoby/.

W ramach zadania likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania dofinansowanie otrzymało 16 osób, w tym 3 dzieci.

- 1) **art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy** - dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej,

plan – 1.007.177 zł, wykonanie – 1.007.177 zł

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej.

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- a) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- b) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

W roku 2019 terapią prowadzoną przez Warsztat objętych było 55 uczestników. Z dniem 16 grudnia 2019 r. zwiększona została liczba uczestników Warsztatów o 15 osób, do 70 uczestników.

- 2) **art. 10 b ust. 6 ustawy** – porozumienia dotyczące pokrywania kosztów rehabilitacji uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

„Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest obowiązany do pokrycia kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie, którego działa warsztat”. W roku 2019 koszty rehabilitacji, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON określone były na 10% tych kosztów.

Środki Powiatu na finansowanie 10% kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych, przedstawiały się następująco:

plan – 163.130 zł, wykonanie – 163.130 zł

/środki dla WTZ w Piasecznie z przeznaczeniem na pokrycie 10% kosztów rehabilitacji dla 70 osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Powiatu Piaseczyńskiego, w tym w wysokości: **2.010,66 zł** przekazane przez Miasto Stołeczne Warszawa, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 1 uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej w Piasecznie, będącego mieszkańcem Warszawy oraz w wysokości: **2.010,66 zł** przekazane przez Powiat Grójecki, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 1 uczestnika Warsztatu w Piasecznie, będącego mieszkańcem Powiatu Grójeckiego/.

plan – 18.060 zł, wykonanie – 16.855,88 zł

/środki dla obcych powiatów z tytułu zawartych porozumień w sprawie finansowania 10% kosztów Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON, z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego a będących uczestnikami terapii na terenie Miasta Stołecznego Warszawy - 3 osoby oraz uczestnikami terapii na terenie Powiatu Grójeckiego - 6 osób.

2. Program „Aktywny Samorząd”.

W dniu 28 marca 2012 r., Uchwałą Nr 3/2012 Rada Nadzorcza PFRON zatwierdziła pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały Nr 11/2018 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 10 grudnia 2018 r.

Program przewiduje powierzenie jego realizacji samorządom, które przyjęły zaproszenie i złożyły w tym zakresie oświadczenie oraz wystąpiły o przyznanie środków finansowych PFRON na realizację programu.

Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Program ma na celu umożliwienie samorządom aktywniejszego włączenia się w działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych, natomiast wsparcie przewidziane w programie uzupełnia plany ujęte w Powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i Powiatowych programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Do zadań samorządu powiatowego należało:

- nabór oraz weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków;
- podejmowanie decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy;
- obsługa administracyjno - finansowa zawartych umów;
- monitorowanie prawidłowości wykorzystania środków PFRON i realizacji celów programu przez beneficjentów pomocy;
- sprawozdawczość z realizacji programu;
- promocja i ewaluacja programu.

Warunkiem uczestnictwa samorządu powiatowego w programie jest nieposiadanie wymagalnych zobowiązań wobec PFRON, zaległości w obowiązkowych wpłatach na PFRON, oraz wymagalnych zobowiązań wobec ZUS i urzędu skarbowego oraz wobec organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej. Przy czym w/w wymagania dotyczyły jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego składającej wystąpienie o przyznanie środków PFRON na realizację programu oraz jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego, wskazanej w porozumieniu, odpowiedzialnej za realizację programu.

Wysokość środków finansowych PFRON na realizację programu ustalana jest corocznie w planie finansowym PFRON. Podstawą przekazania środków na realizację programu jest umowa zawarta pomiędzy PFRON a samorządem powiatowym. Decyzję o podziale środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych obszarów programu oraz o podziale środków finansowych przeznaczonych na udzielanie dofinansowań przez samorządy powiatowe podejmuje PFRON.

W 2019 r. realizowane były następujące kierunki działań:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- b) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- c) Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- c) Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- e) Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- b) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- d) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- e) Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na udzielanie dofinansowań w ramach realizacji poszczególnych obszarów programu, dla Powiatu Piaseczyńskiego łącznie przyznane zostały środki finansowe w wysokości: **616.419,33 zł**, natomiast wydatki wykonane wyniosły: **173.350,76 zł**, w tym na realizację:

1. Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w wysokości **336.470,00 zł**, z czego na realizację wydatków **51.757,08 zł**:

a) obszaru A – likwidacja bariery transportowej:

- zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **1.221,00 zł**

- zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **1.485,00 zł**

b) obszaru B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymało 5 osób na łączną kwotę: **27.262,00 zł**

- zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymało 2 osoby na łączną kwotę: **7.508,00 zł**

- zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymały 3 osoby na łączną kwotę: **5.889,10 zł**

c) obszaru C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **1.300,00 zł**

f) zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **4.050,00 zł**

d) Obszaru D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

Dofinansowanie otrzymały 2 osoby w łącznej wysokości: **3.041,98 zł.**

2. Modułu II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, w wysokości: **279.949,33 zł** ogółem, z czego na realizację wydatków **121.593,68 zł:**

W ramach modułu II dofinansowano naukę na poziomie wyższym w semestrze letnim dla 34 studentów.

Dofinansowanie obejmowało opłatę czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, przez co należy rozumieć dodatkowe wydatki związane z pobieraniem nauki, np. koszty zakwaterowania, dojazdów, dostępu do internetu, zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę, itp.

Łącznie w roku 2019 pomoc w ramach programu uzyskało **34** osoby niepełnosprawne.

Nadmieniam, że środki finansowe przeznaczone na udzielanie osobom niepełnosprawnym dofinansowania w ramach realizacji ww. programu nie są częścią budżetu powiatu. Środki na realizację programu są przyznawane przez PFRON i na podstawie umowy cywilnoprawnej przekazywane na rachunek bankowy, wydzielony wyłącznie dla tych środków. Mogą być przez Realizatora wykorzystane wyłącznie w celu dostarczenia pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym, spełniającym warunki uczestnictwa w programie. Jednocześnie samorząd powiatowy nie jest zobowiązany do wniesienia jakiegokolwiek udziału finansowego w kosztach dofinansowania udzielanego osobie niepełnosprawnej.

Ponadto zgodnie z umową Nr AS3/000074/07/D w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, Powiat Piaseczyński otrzymał dodatkowo środki finansowe na:

1. obsługę realizacji programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **30.819,00 zł;**
2. promocję programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 1% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **6.132,00 zł;**
3. ewaluację programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 0,5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **3.020,00 zł.**

W ramach środków finansowych przekazanych przez PFRON na obsługę realizacji programu oraz na promocję i ewaluację programu, Realizator pokrywa wydatki rzeczowe i osobowe, związane z działaniami, na które środki te zostały przeznaczone.

IV. Zadania własne Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
5. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
6. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
7. prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
8. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
9. udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
10. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
11. doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
12. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
13. sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;

14. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w *przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia*;
15. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
16. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
17. udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

V. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z obszaru pomocy społecznej w roku 2019.

1. Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki zapewniające całodobową opiekę i wychowanie.

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkaniu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

Podstawę prawną usamodzielnienia osób opuszczających od dnia 1 stycznia 2012 r. jedną z form pieczy zastępczej tj. rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W stosunku do osób, które opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą przed dniem 1 stycznia 2012 roku stosuje się przepisy:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie;
3. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W procesie usamodzielnienia wychowanków opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek

socjoterapii zapewniający całodobową opiekę oraz młodzieżowy ośrodek wychowawczy, podstawę prawną stanowią:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie;
3. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W ramach zadania realizowane były głównie wypłaty pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki i zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków w/w placówek.

Plan wydatków w roku 2019 wynosił **151.500 zł**, a wydatki wykonane wyniosły: **109.251,99 zł**.

Wydatki na kontynuację nauki wyniosły: **103.735,10 zł**. Powyższą kwotę stanowiła pomoc pieniężna dla 20 osób kontynuujących naukę szkolną.

Rozpatrzono 7 wniosków formalnych w sprawie udzielenia pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i wydano 7 pozytywnych decyzji na kwotę: **41.635 zł**.

Ponadto przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 2 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych o łącznej wartości: **4.731 zł**.

W ciągu 2019 r. 3 pełnoletnich wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej korzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w formie pobytu w mieszkaniu chronionym.

W 2019 r. 7 pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej otrzymało świadczenie Dobry Start 300+, na łączną kwotę **2.100 zł**.

2. Pomoc dla cudzoziemców

Podstawowym aktem prawnym regulującym udzielanie ochrony cudzoziemcom w Polsce jest obecnie ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Określa ona zasady, warunki i tryb udzielania cudzoziemcom ochrony w Polsce oraz organy właściwe w tych sprawach, korzystając z dorobku Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28.07.1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515 i 516) oraz Protokołu dotyczącego statusu

uchodźców, sporządzonego w Nowym Jorku dnia 31.01.1967 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517 i 518), z którymi jest zgodna.

Część polskiego prawa uchodźczego stanowią również przepisy prawa europejskiego w formie bezpośrednio stosowanych rozporządzeń oraz dyrektyw, których normy wdrożone są w ustawie.

Najważniejszą zasadą obowiązującą w prawie uchodźczym jest zasada niewydalania, która stanowi podstawę dla całego systemu międzynarodowej ochrony uchodźców. Oznacza ona zakaz cofnięcia lub wydalenia z terytorium państwa oraz zakaz odmowy przyjęcia na granicy osoby ubiegającej się o nadanie statusu uchodźcy, z wyjątkiem osoby, co do której istnieją podstawy, aby uznać ją za zagrażającą bezpieczeństwu państwa, lub która będąc skazana prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa kraju przyjmującego. Kolejną istotną zasadą jest zasada poufności danych, która oznacza, że dane cudzoziemca nie mogą być udostępniane władzom oraz instytucjom publicznym kraju jego pochodzenia. Chodzi zwłaszcza o te dane, na podstawie których możliwe jest ustalenie, że postępowanie o nadanie statusu uchodźcy jest w toku lub zakończyło się, cudzoziemcowi nadano lub odmówiono nadania statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

Status uchodźcy nadawany jest cudzoziemcowi, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Prześladowanie ze względu na swoją istotę lub powtarzalność musi stanowić poważne naruszenie praw człowieka (w szczególności tych praw, których uchylenie jest niedopuszczalne) lub być kumulacją różnych działań czy zaniechań, stanowiących naruszenie praw człowieka. Status uchodźcy nadaje się wszystkim członkom najbliższej rodziny objętym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, w tym małoletnim dzieciom towarzyszącym cudzoziemcowi i małżonkowi, jeśli wyraził na to zgodę na piśmie.

Ochrona uzupełniająca jest formą ochrony przyznawaną cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, ale powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji, tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie lub też poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia, wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Pobyt tolerowany jest formą ochrony subsydiarną wobec statusu uchodźcy i ochrony uzupełniającej. Ustawa zawiera katalog przesłanek, które uniemożliwiają wydalenie cudzoziemca, odsyłając do *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* z 1950 r. w zakresie prawa do życia, prawa do wolności i bezpieczeństwa, zakazu tortur, zakazu niewolnictwa i pracy przymusowej, prawa do sprawiedliwego procesu, zakazu karania bez podstawy prawnej oraz do *Konwencji o prawach dziecka* z 1989 r.

Pobyt czasowy udzielany cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.

Instytucją, z którą cudzoziemcy mają największy kontakt jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, odpowiedzialne za opracowanie i realizację indywidualnych programów integracji (IPI). Realizacja IPI jest zadaniem administracji rządowej, które jest zlecone powiatom a koordynowane i nadzorowane przez Wojewodę.

Głównym zadaniem programów integracyjnych jest ułatwianie pokonywania przeszkód językowych, obyczajowych, materialnych i społecznych w codziennym funkcjonowaniu migranta oraz łagodzenie doznań związanych ze stanem i kondycją, które spowodowały przyznanie statusu uchodźcy, bądź ochronę uzupełniającą.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w ramach IPI Centra Pomocy Rodzinie zobowiązane są m.in. do wspierania cudzoziemca w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, pomocy w uzyskaniu przez niego mieszkania, pracy socjalnej z cudzoziemcem oraz wyznaczenie pracownika, który będzie realizatorem programu. IPI jest pisemną umową zawieraną pomiędzy osobą korzystającą z pomocy a PCPR, która określa wzajemne zobowiązania oraz sposób współdziałania, umożliwiające pełną integrację.

W 2019 roku Indywidualnymi Programami Integracji zostało objęte 5 rodzin, którym Decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano status uchodźcy, bądź udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP.

Osoby objęte programami to obywatele: Ukrainy, Federacji Rosyjskiej - narodowości czeczeńskiej oraz Iranu.

Świadczeniami pieniężnymi na częściowe pokrycie kosztów utrzymania oraz naukę języka polskiego obejmowano łącznie 11 osób, 2 dzieci, w tym jedno dziecko z niepełnosprawnością

Planowane wydatki wyniosły **18.792,60 zł.**

Wydatki wykonane wyniosły **18.792,60 zł.**

W 2019 r. opracowano i realizowano 2 programy integracyjne dla rodzin, którym decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano na terytorium Rzeczypospolitej status uchodźcy, oraz 4 programy dla rodzin, którym udzielono ochrony uzupełniającej.

Cudzoziemcy kierowani byli przez PCPR na bezpłatne kursy nauki języka polskiego, organizowane przez:

1. Fundację „Linguae Mundi” w Warszawie, ul. Krzywickiego 34;
2. Polską Akcję Humanitarną w Warszawie, ul. Szpitalna 5/18
3. Fundacja dla Somalii w Warszawie, ul. Bracka 18/63
4. Fundację Ocalenie w Warszawie, ul. Koszykowa 24 lok. 1

Cudzoziemcy podczas trwania programów oraz po ich zakończeniu mogą korzystać ze świadczeń publicznej służby zdrowia. Umożliwia im to rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

Cudzoziemcy realizujący programy integracyjne mają prawo do ubiegania się w gminach, na terenie których zamieszkują o lokale socjalne z zasobów gminy.

Ponadto objęci są świadczeniami rodzinnymi, zasiłkami stałymi, okresowymi i celowymi, świadczeniami wychowawczymi 500+ oraz pomocą rzeczową wypłacanymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Ośrodki opłacają także dzieciom cudzoziemskim realizującym obowiązek szkolny bezpłatne obiady w szkołach, jak również dodatkowe zajęcia pozalekcyjne.

W roku 2019 nawiązaliśmy współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy psychologicznej, terapeutycznej dla cudzoziemców ze stwierdzonymi zespołami zaburzeń osobowości i zachowania powstałymi wskutek traumatycznych doświadczeń w kraju pochodzenia.

Wielu klientów ma problemy z wywiązywaniem się z podjętych w IPI zobowiązań. Nie zawsze wynika to jednak z ich złej woli, jak np. w przypadku zameldowania w miejscu zamieszkania. Z doświadczeń pracowników PCPR wynika, że bardzo rzadko zdarza się, że cudzoziemiec uzyskuje zgodę właściciela na zameldowanie w wynajmowanym mieszkaniu. Brak meldunku, słaba znajomość języka polskiego generują kolejne problemy z wywiązywania się uczestników IPI z zobowiązania do aktywnego poszukiwania pracy. Z jednej strony ciężko cudzoziemcom znaleźć pracodawcę, który chciałby zatrudnić osobę słabo mówiącą w języku polskim. Pracodawcy niechętnie zatrudniają cudzoziemców, bowiem najczęściej nie są zorientowani w przepisach prawa i nie wiedzą, że nie muszą mieć specjalnego pozwolenia na zatrudnianie takich osób. Problem stanowi także to, że

pracodawcy wolą zatrudniać cudzoziemców nielegalnie, utrudniając im integrację na oficjalnym rynku pracy.

Problem stanowi również regularna nauka języka polskiego, pomimo iż dla osób objętych IPI z terenu Powiatu Piaseczyńskiego organizowane są bezpłatne kursy języka polskiego, często połączone z innymi kursami np. komputerowymi, kulinarnymi, wiedzy historycznej i przedsiębiorczości.

Nierzadko zdarza się także, że cudzoziemcy traktują świadczenia otrzymywane w ramach programu integracyjnego jako jedyne źródło dochodu. Najchętniej chcieliby odebrać świadczenia w formie wypłaty jednorazowej za cały rok z góry, lub za kilka miesięcy. Część klientów tut. Centrum reaguje dużą niechęcią wobec pracowników będących realizatorami programów, którzy z zawodowego obowiązku wkraczają czasem w intymne sfery życia klienta. Sądząc z obserwacji pracowników PCPR cudzoziemcy czują się nadmiernie kontrolowani i rozliczani ze składanych zobowiązań.

Praca socjalna z klientem wymaga dużej elastyczności, tzn. dostosowania metod, technik i sposobów zaspakajania potrzeb naszych beneficjentów w zależności od sytuacji, ale w granicach gwarantujących zachowanie założonego celu.

Pracownicy Centrum w trakcie swojej pracy z cudzoziemcami starają się zachować względną zgodność między potrzebami i oczekiwaniami tej określonej grupy klientów a oferowanym zakresem i jakością udzielanej pomocy.

3. Placówki pomocy społecznej oraz jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Placówki Pomocy społecznej znajdujące się w nadzorze PCPR w Piasecznie i zakres realizowanych zadań:

3.1. Domy pomocy społecznej:

- 1) **Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii** - dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób przewlekłe somatycznie chorych.

limit miejsc – 500, liczba osób przebywających wg stanu na dzień 31.12.2019 r. - 491
liczba pracowników: 342 osoby - 327,5 etatu.

- 2) **Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie – Jeziornie** - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie.

limit miejsc – 122, liczba osób przebywających na dzień 31.12.2019 r. - 118
liczba pracowników: 101 osób - 97,38 etatu.

- 3) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej w Robercinie** - dla przewlekłe psychicznie chorych kobiet. Dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi.

limit miejsc – 80, liczba osób przebywających na dzień 31.12.2019 r. - 69
liczba pracowników: 41 osób - 42,25 etatu.

- 4) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie**, dla osób w podeszłym wieku. Dom prowadzony jest przez Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie,

limit miejsc – 50, liczba osób przebywających na dzień 31.12.2019 r. - 36
liczba pracowników: 40 osób - 38,25 etatu.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych może zostać umieszczona w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje Starosta Powiatu prowadzącego dom. Natomiast decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, ustalonego przez Starostę i ogłoszonego w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala Starosta i ogłasza w dzienniku urzędowym danego województwa w terminie do dnia 31 marca danego roku.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej zgodnie z art. 6 ust. 15 ustawy o pomocy społecznej oznacza: „kwotę rocznych kosztów działalności domu

wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego w domu”.

W roku 2019 zgodnie z Zarządzeniem Nr 18/PCPR/2019 Starosty Piaseczyńskiego z dnia 19 lutego 2019 r., średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego kształtował się następująco:

Nazwa i adres Domu Pomocy Społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca	Typ domu
Dom Pomocy Społecznej 05-530 Góra Kalwaria ul. Szpitalna 1	3 933 zł	dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób przewlekle somatycznie chorych
Dom Pomocy Społecznej 05-510 Konstancin - Jeziorna ul. Potulickich 1	5 457 zł	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Robercinie, ul. Gościniec 32, 05-503 Głusków	3 290 zł	dla kobiet przewlekle psychicznie chorych
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich Konstancin – Jeziorna, ul. Pułaskiego 6	4 890 zł	dla osób w podeszłym wieku

Do ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca bądź małżonka, bądź zstępnych przed wstępnymi.

Powiat prowadzący Dom, wydaje decyzje ustalające odpłatność za pobyt w Domu dla osób skierowanych i umieszczonych przed dniem 1 stycznia 2004 r. Pobyt tych mieszkańców dotowany jest również z budżetu Wojewody.

W roku 2019 stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej wydano:

- 1) 273 decyzje dotyczące odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej;
- 2) 99 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym: 42 decyzje dla osób z terenu naszego powiatu oraz 57 decyzji dla osób z terenu innych powiatów;

Wszystkie domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie naszego Powiatu świadczą usługi na poziomie obowiązującego standardu, który określony jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Powiat Piaseczyński posiada w związku z tym zezwolenia Wojewody na prowadzenie placówek na czas nieokreślony.

Zgodnie z art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie ponadgminnych domów pomocy społecznej, otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa. Dotacja przysługuje powiatowi, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiatowi, który przyjmuje do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem.

Ogólna kwota dotacji w roku 2019 dla domach pomocy społecznej naszego powiatu wynosiła: **12.535.593 zł.**

W roku 2019 zgodnie z Anekssem do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., pomiędzy Powiatem Piaseczyńskim a Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi

na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Robercinie, dla 80 kobiet chorych psychicznie przekazano dotację na jednego mieszkańca w wysokości **3.200 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., tj. w skali roku: **1.318.400 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje mieszkanki przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, według poniższego zestawienia:

- 36 mieszkanek od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 marca 2019 r.
- 35 mieszkanek od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 31 maja 2019 r.
- 34 mieszkanki od dnia 1 czerwca 2019 r. do dnia 31 października 2019 r.
- 32 mieszkanki od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto w roku 2019 zgodnie z Aneksem do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., pomiędzy Powiatem Piaseczyńskim a ZASP – Stowarzyszeniem Polskich Artystów Teatru, Filmu, Radia i Telewizji w Warszawie, na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej – Domu Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie, dla 50 osób w podeszłym wieku w roku 2019 przekazano dotację na jednego mieszkańca w wysokości: **3.200 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., tj. w skali roku: **76.800 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje mieszkańców przyjętych do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, tj.: 2 mieszkańców w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach.

Powiat Piaseczyński wystąpił do Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach, dla 45 osób niepełnosprawnych. Planowany termin uruchomienia Placówki określony został na grudzień 2019 r. Wskazany termin powiązany był z planowanym terminem zakończenia prowadzonej inwestycji.

We wrześniu 2019 r. Rada Powiatu Piaseczyńskiego podjęła Uchwałę w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu samopomocy w Pęcherach i nadania mu Statutu. Wskazać należy, że do uchwały wprowadzony został zapis dotyczący możliwości powierzenia realizacji zadania w drodze otwartego konkursu ofert na zlecenie realizacji

zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W dniu 13 września br. do Starostwa Powiatowego w Piasecznie wpłynęło pismo z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego z informacją o dokonaniu przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziału dotacji z rezerwy celowej z przeznaczeniem na finansowanie ośrodków wsparcia, gdzie uwzględnione zostało zapotrzebowanie Powiatu Piaseczyńskiego na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy, wraz z projektem umowy pomiędzy Wojewoda Mazowieckim a Powiatem Piaseczyńskim. Do dwustronnego podpisania umowy doszło w dniu 29 października 2019 r. Wysokość dotacji określona została na kwotę 312.632 zł, z czego:

- 1) 225.882 zł – na zakup wyposażenia Placówki
- 2) 78.863 zł – na działalność bieżącą
- 3) 7.887 - na zwiększenie dotacji na każdego uczestnika z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spectrum autyzmu.

W miesiącach październik – grudzień 2019 r. dokonywany był zakup wyposażenia na potrzeby Placówki. Jednocześnie także w miesiącach październik – grudzień 2019 r. (i nadal) prowadzono rekrutację uczestników. Informacja o rekrutacji zamieszczona została na stronie internetowej powiatu. O naborze uczestników do nowo tworzonej placówki informowaliśmy szereg instytucji i organizacji działających na terenie powiatu. Szczególne zaproszenie do współpracy również w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwości uczestnictwa w ŚDS skierowane było do Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Gmin Powiatu Piaseczyńskiego. Przygotowane zostały także plakaty informacyjne. Ponadto promocja Placówki realizowana była poprzez założenie strony na Facebooku.

Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego z dnia 30 września 2019 r. wprowadzona została procedura kierowania i przyjmowania do Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach, która przekazana została do Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Piaseczyńskiego.

Zarząd Powiatu Piaseczyńskiego w październiku 2019 r. podjął Uchwałę w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego Powiatu Piaseczyńskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w formie powierzenia realizacji zadania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert w listopadzie 2019 r. Powiat Piaseczyński podpisał z Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej stosowną umowę na realizację zadania.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. uczestnikami ŚDS było 9 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym 7 z towarzyszącymi niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spectrum autyzmu.

Uruchomienie Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach, dzięki pozyskaniu dotacji od Wojewody Mazowieckiego na jego wyposażenie oraz bieżącą działalność, umożliwia osobom niepełnosprawnym po ukończeniu obowiązku nauki i uzyskaniu pełnoletności, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz zapewnia dostęp do specjalistycznych usług świadczonych przez ośrodki wsparcia dziennego. Ponadto utworzenie Placówki na terenie Powiatu Piaseczyńskiego przyczynia się do aktywizacji i podniesienia jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne wskutek długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Stanowi ponadto realizację potrzeby wykazywanej rok rocznie w sprawozdaniach z działalności PCPR.

Podsumowanie wydatkowania środków pochodzących z dotacji z przeznaczeniem na Środowiskowy Dom Samopomocy:

a) na zakup wyposażenia:

- kwota przyznanej dotacji: 225.882 zł
- poniesione łączne wydatki: 225.703,85 zł
- kwota zwróconych środków /niewykorzystane środki + odsetki/ 307,19 zł, w tym niewykorzystane środki: 178,15 zł.

b) na bieżącą działalność:

- kwota przyznanej dotacji: 78.863 zł
- poniesione łączne wydatki: 15.772 zł
- kwota zwróconych środków: 63.091 zł

c) na zwiększenie dotacji na każdego uczestnika z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spectrum autyzmu:

- kwota przyznanej dotacji: 7.887 zł
- poniesione łączne wydatki: 3.680 zł
- kwota środków do zwrotu: 4.207 zł.

3.3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Od dnia 1 października 2015 r. na terenie Powiatu Piaseczyńskiego funkcjonują cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze w Pęcherach:

- Dom Dzieci nr 1 – placówka typu interwencyjnego,
- Dom Dzieci Nr 2 – placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 3- placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 4 – placówka typu socjalizacyjnego

oraz Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, z siedzibą w Pęcherach.

Wojewoda Mazowiecki decyzjami z dnia 1 października 2015 r. wydał Powiatowi Piaseczyńskiemu zezwolenia na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o limicie miejsc 14 każda, na czas nieokreślony oraz wpisał w/w Placówki do Rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych województwa mazowieckiego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze spełniają wymagane warunki określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Budynki Placówek zostały wybudowane w oparciu o typowy projekt domu jednorodzinnego, w którym znajdują się pokoje 2-osobowe, odpowiednio oświetlone o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych oraz swobodne korzystanie z wyposażenia, na które składają się z szczególności: łóżka i tapczany, szafki i lampki nocne, miejsca w szafach na przechowywanie rzeczy osobistych, odzieży, obuwia, dostosowane do wieku i indywidualnych potrzeb oraz przedmioty osobistego użytku. W każdym pokoju znajdują się również zabawki dostosowane do wieku dzieci. W pokojach dzieci i młodzież mają zapewnione miejsce do cichej nauki przy własnym biurku do odrabiania lekcji. Placówki zapewniają również podręczniki, pomoce i szkolne. W budynkach znajdują się łazienki oraz miejsca do prania oraz suszenia rzeczy osobistych, jak również toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

W budynkach znajdują się aneksy kuchenne, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności, w których dzieci wraz z opiekunami przygotowują

posiłki. Wyżywienie dostosowane jest do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Ponadto dzieci mają zapewniony nieograniczony dostęp do podstawowych produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę.

Dzieci mają również zapewnioną wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku. Pomieszczenie stanowi otwartą przestrzeń wyposażoną w fotele i kanapy, sprzęt audiowizualny, zabawki oraz książki.

Każda Placówka umożliwia ponadto warunki do prowadzenia zajęć terapeutycznych, rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych, uwzględniając święta i inne wynikające z tradycji i obyczajów, zarówno w budynkach, jak i na terenie przyległym.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki dla małoletniej w ciąży.

Stan zatrudnienia w Placówkach oraz Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiał się następująco: 46 osób, w tym zajmujących się opieką i wychowaniem – 32 osoby.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Placówkach przebywało łącznie **45 dzieci**.

W 2019 r. do Placówek przyjęto łącznie 24 dzieci, w tym:

- 17 dzieci z rodziny naturalnej;
- 5 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2 dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W roku 2019 Placówkę opuściło 17 wychowanków, w tym:

- 2 dzieci powróciło do rodzin naturalnych;
- 8 wychowanków usamodzielniało się;
- 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Stosownie do art. 196 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej są ustalane przez starostę i ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - Domach Dzieci w Pęcherach na rok 2019 ustalone były Zarządzeniami Starosty Piaseczyńskiego i przedstawiały się następująco:

- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 14/PCPR/2019 r. z dnia 25 lutego 2019 r. w Domu Dzieci Nr 1 wynosiły (placówka typu interwencyjnego) – **5.819 zł**;

- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 15/PCPR/2019 r. z dnia 25 lutego 2019 r. w Domu Dzieci Nr 2 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **5.758 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 16/PCPR/2019 r. z dnia 25 lutego 2019 r. w Domu Dzieci Nr 3 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **5.426 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 17/PCPR/2019 r. z dnia 25 lutego 2019 r. w Domu Dzieci Nr 4 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **6.761 zł**.

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Ponadto kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Mając na uwadze powyższe w roku 2019 złożono do Sądu 14 wniosków o wytoczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletnich przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wszystkie 14 postępowań jest nadal w toku z uwagi na brak prawomocności wyroku i w związku z tym niemożność egzekwowania alimentów lub ze względu na brakujące dane lub dokumenty.

Wychowankowie Domów Dzieci objęci byli w roku 2019 programem „Dobry Start” ustanowionym Uchwałą Rady Ministrów Nr 80 z dnia 30 maja 2018 r. W ramach programu 39 dzieci otrzymało świadczenie 300+, tj. 300 zł jednorazowego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny.

Ponadto od dnia 1 lipca 2019 r. po raz pierwszy wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych objęci zostali dodatkiem w wysokości świadczenia wychowawczego 500+. Do tego czasu – od 1 kwietnia 2016 roku – dodatek wychowawczy przyznawany był rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, a w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego przyznawany był dodatek do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na wzór rozwiązania obowiązującego w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przyjęto zasadę, że dodatek przyznaje

się na wniosek dyrektora placówki składany do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce położenia placówki.

Dodatek ten, w szczególności, powinien być przeznaczony na rozwój zainteresowań wychowanków placówki oraz zwiększanie ich szans edukacyjnych i rozwojowych.

3.4. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Zatrudnienie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiło: 18 osób – 13 etatów.

Głównym zadaniem Ośrodka jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej :

- ofiarom przemocy fizycznej i psychicznej;
- osobom doświadczającym różnego rodzaju kryzysów;
- osobom z problemami uzależnień i współuzależnionym;
- osobom przeciążonym psychicznie, obciążonym następstwami wielu trudnych zdarzeń, żyjącym w stanie przewlekłego stresu;
- rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi.

Ośrodek jest placówką otwartą, czyli przyjmującą wszystkie osoby doświadczające kryzysu w możliwie najszybszym czasie, bez skierowania, bez ograniczeń rejonizacją oraz bez wymogu posiadania ubezpieczenia. Zapewniającą nieodpłatną specjalistyczną pomoc psychologiczną, terapeutyczną, psychiatryczną i prawną.

Ponadto osoby oraz rodziny z terenu Powiatu korzystają z miejsc pobytu całodobowego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej. W 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało 39 osób.

W 2019 roku specjaliści Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęli pomocą 1601 osób oraz podjęli 5267 interwencji. Zgłaszane problemy dotyczyły głównie:

- 1) przemocy w rodzinie;
- 2) konfliktów rodzinnych i małżeńskich;
- 3) trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym;
- 4) spraw rozwodowych;
- 5) problemu uzależnień;
- 6) zaburzeń o podłożu psychologicznym;
- 7) problemów dorastania i wychowawczych.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest placówką, która na terenie Powiatu realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2019 realizowany był Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2016 - 2020.

Ponadto stosownie do art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Konstancinie – Jeziornie jest jednostką specjalistycznego poradnictwa świadczącą specjalistyczną pomoc dla rodzin i mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bez względu na dochód, w szczególności w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Konstancinie – Jeziornie jest wpisany do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa województwa mazowieckiego pod poz. 59.

Ośrodek w roku 2019 przystąpił do realizacji programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z projektem „Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Piaseczyńskiego”. W ramach programu m.in. POIK organizował warsztaty w szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży w wieku 16-19 lat na temat przemocy w rodzinie z terenu powiatu piaseczyńskiego. Warsztaty skierowane były do młodzieży w wieku 16-19 lat i prowadzone na zasadzie wykładów psychologa i pracy w grupach. Poruszane były tematy przemocy w rodzinie, a grupy młodzieży otrzymały wiedzę teoretyczną i praktyczną oraz wskazówki w obszarze reagowania na przemoc i kontakty do instytucji pomocowych. Także w ramach programu POIK zorganizował w dniu 9 października 2019 r. konferencję „Obszary interwencji kryzysowej z perspektywy dziecka, rodziny, służb pomocowych”.

W roku 2019 na terenie Gminy Lesznówola o w lokalu przy ul. Górskiego 4a w Mrokwie otwarty został Punkt Interwencji Kryzysowej. Osoby mieszkające na terenie gminy Lesznówola i Gminy Tarczyn mają dzięki temu możliwość korzystania z pomocy psychologicznej bliżej miejsca zamieszkania.

POIK w roku 2019 był także realizatorem programu „Opieka Wytchnieniowa – program wsparcia dla rodziców, opiekunów dzieci i osób niepełnosprawnych”. Program był realizowany w zakresie Modułu III polegającego na świadczeniu usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej

lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/ rehabilitacji i dietetyki. Dla świadczenia usług opieki wytchnieniowej w formie poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego oraz w zakresie pielęgnacji/ rehabilitacji dietetyki, ustalony był limit 240 godzin dla członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem/ osobą niepełnosprawną. Łącznie z programu skorzystało 6 opiekunów,

VI. Zadania własne powiatu z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Do zakresu działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu

- dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia;
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
 - 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo - wychowawczych;
 - 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
 - 10) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
 - 11) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

VII. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej

oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;

- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 15) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 16) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na mocy Zarządzenia Starosty Piaseczyńskiego z dnia 30 września 2011 r. w naszym Powiecie wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, co zgodnie z zapisami ustawy oznacza, że w Centrum utworzony został Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zakres zadań nałożony na Organizatora pieczy zastępczej, w ramach „Zespołu” powołani są koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmują opieką rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Pod opieką jednego koordynatora w roku 2019 mogło przebywać do 15 rodzin zastępczych.

Do głównych zadań koordynatora należy, m.in.:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 4) udział w dokonywaniu oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy;
- 5) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;

- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 7) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 8) opiniowanie na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej powództw wytaczanych przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych;
- 9) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 10) udział w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 11) wykonywanie innych czynności mających wpływ na efektywne udzielanie pomocy i wsparcie dzieci, rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Koordynator zatrudniany jest przez Organizatora a swoją pracę wykonuje w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, lub tak jak to ma miejsce w przypadku naszego Centrum na podstawie umowy o świadczenie usług, funkcjonującej analogicznie do umowy zlecenia.

W roku 2019 zatrudnionych w PCPR było 7 koordynatorów obejmujących stałą opieką po 105 rodzin zastępczych w każdym miesiącu. Rodziny te wymagały szczególnego i długofalowego wsparcia i pomocy, w tym psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej oraz organizowania zajęć terapeutycznych.

Koordynatorzy otoczyli rodziny wsparciem, zbudowali z nimi więź oraz podejmowali wspólne działania w celu przezwyciężenia pojawiających się trudności, które bardzo często są konsekwencją trudnej historii życia dziecka. Współpracowali także ze specjalistami z zewnątrz - pedagogami i psychologami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, asystentami rodziny, kuratorami zawodowymi i społecznymi w zakresie wsparcia dziecka i rodziny, w celu właściwego planowania działań pomocowych.

Wszyscy koordynatorzy wspólnie z rodzinami zastępczymi opracowali każdemu dziecku tzw. Plan Pomocy Dziecku.

W stosunku do rodzin nie objętych na stałe opieką koordynatora jego zadania wypełniali pracownicy zatrudnieni w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej PCPR.

Koordynatorzy złożyli sprawozdania z efektów swojej rocznej pracy. Zwracali w nich uwagę w szczególności na problemy występujące w rodzinach związane m.in. z problemami

emocjonalnymi, rozwojowymi i edukacyjnymi u dzieci oraz współpracy rodzin zastępczych z rodziną biologiczną dziecka.

W każdym miesiącu roku 2019 koordynatorzy sporządzali kartę czasu pracy oraz raport pracy z rodziną zastępczą, w którym uwzględniał:

- bieżące problemy rodziny i dzieci;
- sytuacja opiekuńczo - wychowawczą;
- sytuację szkolno - wychowawczą;
- sytuację zdrowotną
- sytuację materialno - bytową;
- relacje z rodzicami dziecka;
- realizację planu pomocy dziecku;
- motywowanie do spotkań ze specjalistami oraz ułatwienie dostępu do nich;
- informacje na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym (ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organami społecznymi)
- uwagi własne i zamierzenia w zakresie podjętych działań.

Środki związane z zatrudnieniem koordynatorów zaplanowane zostały w dziale 855 – rodzina, rozdziale 85508 - rodziny zastępcze, § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe. Na ten cel w ramach ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej otwartego konkursu pn. „Asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w roku 2019, w związku ze złożoną ofertą Powiat Piaseczyński zakwalifikowany został do dofinansowania i otrzymał dotację ze środków z budżetu państwa na realizację projektu o w/w nazwie w wysokości: **55.909 zł.**

1. Rodzinna piecza zastępcza

W sytuacjach, w których rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej. Najczęściej obserwowanymi przyczynami umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej są zjawiska patologiczne występujące w rodzinach biologicznych uniemożliwiające sprawowanie bezpośredniej opieki, tj. alkoholizm, bezrobocie, narkomania, czy po prostu bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Na terenie Powiatu Piaseczyńskiego w 2019 r. funkcjonowało **164** rodziny zastępcze, w których przebywało **221** dzieci, w tym:

- rodziny zastępcze niezawodowe: **70** – liczba dzieci: **93**
- rodziny zastępcze spokrewnione: **91** – liczba dzieci: **119**
- rodziny zastępcze zawodowe – **3**, w których przebywało **9** dzieci.

Ponadto w roku 2019 został utworzony jeden rodzinny dom dziecka, w którym przebywa **7** dzieci.

W 2019 r. wydano łącznie **349** decyzji administracyjnych w sprawie pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych.

Dla rodzin zastępczych objętych pomocą pieniężną wypłacono świadczenia w łącznej kwocie: **3.514.521,94 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia obligatoryjne – na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej: **2.389.247,44 zł**;
- 2) świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka: **16.500 zł**;
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka: **25.896,50 zł**;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego: **3.600 zł**;
- 5) środki na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych: **360 zł**;
- 6) dodatek wychowawczy program Rodzina 500+: **1.036.618 zł**
- 7) świadczenia 300+ w ramach programu „Dobry Start”: **42.300 zł**.

Ponadto w 2019 r. udzielono pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na łączną kwotę: **161.004,33 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki dla 24 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **121.681,33 zł**;
- 2) jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie dla 8 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **36.169 zł**.
- 3) pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 1 pełnoletniej wychowanki rodziny zastępczej niezawodowej: **3.154 zł**

W 2019 roku 9 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej otrzymało świadczenie Dobry Start 300+. Wydatki z tego tytułu wyniosły **2.700 zł**.

1.1. Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zapewnia rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Pomoc ta udzielana jest głównie poprzez:

- 1) konsultacje psychologiczne w PCPR Piaseczno;
- 2) wizyty, wyjazdy domowe (na terenie całego powiatu) – elastyczność i dostępność psychologa PCPR, wyjazdy mają miejsce często w godzinach dogodnych dla rodzin zastępczych, co oznacza spotkania z nimi również w godzinach popołudniowych;
- 3) konsultacje psychologiczne telefoniczne;
- 4) uczestnictwo w spotkaniach rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi w zależności od zgłaszanych potrzeb;
- 5) kierowanie do innych instytucji specjalistycznych, tworzenie bazy danych, np. instytucje, ośrodki, szpitale udzielające diagnozy i pomocy psychiatrycznej, wczesna interwencja i wsparcie rozwoju małego dziecka (niemowlęcia), terapia stacjonarna, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia ze spektrum autyzmu, Zespół Downa, ośrodki odwykowe;
- 6) stałe konsultacje z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) organizację i uczestnictwo w spotkaniach grupowych z rodzinami zastępczymi w PCPR, w zakresie pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, problemów osobistych, problemów materialnych, usamodzielnienia, czy poszukiwanie pracy;
- 8) czynny udział w Zespołach ds. Oceny rodziny zastępczej oraz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 9) konsultacje z instytucjami pracującymi na rzecz pomocy społecznej, opieki, wsparcia i rozwoju dziecka, tj. kuratorzy sądowi i społeczni, szkoły i przedszkola, Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe i inne;
- 10) czynny udział w Zespołach Interdyscyplinarnych ds. Przemocy w Rodzinie;
- 11) stała współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym;
- 12) sporządzanie Kart Dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 13) opiniowanie psychologiczne;
- 14) sporządzanie diagnoz psychofizycznych dziecka;
- 15) sporządzanie diagnoz kandydatów na rodziny zastępcze, w tym:
 - wyjazdy do miejsc zamieszkania kandydatów,

- wywiady kierowane, pogłębione (wspólnie z pedagogiem PCPR Piaseczno),
 - spotkania z kandydatami w PCPR Piaseczno,
 - przeprowadzanie testów psychologicznych,
 - analiza i interpretacja wypełnionych testów psychologicznych.
- 16) konsultacje psychologiczne dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, kontynuujących naukę, na prośbę pedagoga PCPR;
- 17) prowadzenie biblioteczki dla rodzin zastępczych, kandydatów i koordynatorów:
- gromadzenie i wypożyczanie literatury fachowej,
 - powielanie i gromadzenie materiałów edukacyjno-terapeutycznych.

Ogółem w ramach pomocy psychologicznej w roku 2019:

- 1) odbyło się 58 konsultacji psychologicznych w miejscach zamieszkania rodzin zastępczych (wyjazdy, wizyty domowe, spotkania z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej);
- 2) sporządzono 16 kart dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 3) przeprowadzono 104 konsultacje psychologiczne w siedzibie PCPR Piaseczno;
- 4) odbyło się 34 spotkania grupowe z rodzinami zastępczymi oraz innymi instytucjami w siedzibie PCPR Piaseczno, w celu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) odbyło się 130 konsultacji psychologicznych z koordynatorami pieczy zastępczej;
- 6) sporządzono 25 diagnozy kandydatów na rodziny zastępcze;
- 7) sporządzono 30 diagnoz kandydatów na wolontariuszy CAPOW;
- 8) sporządzono 45 diagnoz psychofizycznych dzieci;
- 9) odbyło się 40 spotkań w celu omówienia sporządzonych diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z ich opiekunami zastępczymi.
- 10) sporządzono 10 opinii na temat sytuacji rodziny oraz funkcjonowania dziecka w pieczy zastępczej;
- 11) odbyło się 19 konsultacji psychologicznych z instytucjami społecznymi działającymi na rzecz opieki, wychowania, wsparcia i rozwoju dziecka;
- 12) udzielano asysty psychologa podczas interwencji umieszczania dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej - 10.

- 13) udział w spotkaniu z rodzinami zastępczymi, pt.: „Forum Rodzin Zastępczych” organizowanym na terenie Powiatu Piaseczyńskiego.

1.2. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych.

W roku 2019 tutejsze Centrum organizowało bezpłatną pomoc prawną na rzecz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, w tym:

- a) prowadzenie poradnictwa prawnego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 43 rodziny, którym udzielono 89 porad.
- b) prowadzenie poradnictwa prawnego dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 6 wychowanków, którym udzielono 10 porad.

1.3. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zachęcało rodziny zastępcze do spotkań w ramach grupy wsparcia.

Spotkania te dają możliwość wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną funkcję – rodziny zastępczej. Udział w grupie wsparcia jest dobrowolny. Spotkania grup przygotowywane są przez specjalistów zatrudnionych w PCPR. W wybranych spotkaniach może uczestniczyć psycholog, pedagog oraz prawnik.

Poprzez udział w grupie wsparcia rodzice zastępczy mają możliwość:

- uzyskiwania i dawania wsparcia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- doskonalenia umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami, radzenia sobie w sytuacjach napięcia (stresu),
- pogłębienia wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń),
- zapobiegania wyczerpaniu i wypaleniu.

1.4. Szkolenia rodzin zastępczych

Do zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy, m.in.:

- 1) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

1.4.1. Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze.

W roku 2019 zorganizowana została kolejna edycja szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Ponadto zorganizowane zostało szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze oraz dla kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie dążąc do zapewnienia opieki i wychowania każdemu dziecku jej pozbawionemu ze strony naturalnego środowiska rodzinnego, w sposób szczególny angażuje się w realizację działań na rzecz pozyskiwania rodzin zastępczych.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie można przejść pełny proces szkolenia i diagnozy psychologiczno - pedagogicznej uzyskując uprawnienia do prowadzenia różnego rodzaju form rodzinnej opieki zastępczej. Uczestnictwo w szkoleniu jest bezpłatne. Szkolenia prowadzone są według Programu PRIDE - Rodzinna Opieka Zastępcza, zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

PRIDE to program przygotowujący rodziny do pełnienia różnych form opieki zastępczej nad dziećmi. Ma on formę warsztatów, pozwala więc poza uzyskaniem konkretnych wiadomości, na zdobycie i przećwiczenia umiejętności związanych z wychowywaniem dziecka powierzonego w opiekę zastępczą. PRIDE rozwija umiejętności pogrupowane w 5 kategorii:

1. Umiejętności opiekuńcze;
2. Umiejętności zaspokajania potrzeb dziecka i kompensowania opóźnień;

3. Umiejętności wzmacniania więzi z rodziną naturalną;
4. Umiejętności wzmacniania trwałych, pozytywnych związków;
5. Umiejętności pracy zespołowej dla dobra dziecka.

Program składa się z 12 sesji grupowych, odbywających się co tydzień i trwających po 4 godziny. Sesje te prowadzone są wyłącznie przez licencjonowanych trenerów. Uczestnictwo w programie PRIDE nie zobowiązuje do niczego. Kandydaci mogą podjąć decyzję o przystąpieniu do dalszej procedury lub wycofać się w tym momencie. Takie postawienie wynika z faktu, że PRIDE jest metodą „przymierzenia” roli rodzica, jest sposobem na sprawdzenie siebie. Część szkoleniową uzupełniają dwa indywidualne spotkania z trenerami, które odbywają się w miejscu zamieszkania kandydatów oraz 10-godzinnej praktyki w rodzinach zastępczych wyznaczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Decyzję o przyznaniu kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmuje komisja kwalifikacyjna składająca się z trenerów, psychologa, pedagoga i przedstawiciela Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W wyniku zakończonego szkolenia 13 kandydatów uzyskało świadectwo ukończenia szkolenia oraz zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, dwóch kandydatów uzyskało świadectwo ukończenia szkolenia oraz zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, jedna kandydatka uzyskała świadectwo ukończenia szkolenia oraz zaświadczenie kwalifikacyjne do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto jedno małżeństwo, które ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe w latach ubiegłych, w wyniku ponownej weryfikacji ich sytuacji oraz przeprowadzenia aktualnej diagnozy psychologiczno - pedagogicznej w roku 2019 uzyskało zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Dla uczestników szkolenia zakupiono podręczniki programu PRIDE oraz materiały pomocnicze niezbędne do realizacji warsztatów szkoleniowych.

Na bieżąco gromadzona była również dokumentacja nowych osób zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniu (kwestionariusz osobowy, życiorys, odpisy zupełne aktu małżeństwa, zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, zaświadczenia o zatrudnieniu i o dochodach, oświadczenia o niekaralności, zobowiązanie do regularnego uczestnictwa w szkoleniu, oświadczenia dotyczące władzy rodzicielskiej i wywiązywania się z obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby - o ile taki obowiązek z mocy prawa istnieje,

oświadczenie o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, potwierdzenie stałego zameldowania).

Oceniano zgłaszających się kandydatów pod względem spełnienia przez nich podstawowych warunków do zostania rodzicem zastępczym, tj.:

- a) czy dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- b) nie są i nie byli pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- c) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- d) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- e) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- f) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiającego dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
 - właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań;
 - wypoczynku i organizacji czasu wolnego.
- h) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W chwili obecnej każda z nowo zgłoszonych osób przechodzi diagnozę psychologiczną – pedagogiczną przeprowadzaną z kandydatami zgłaszającymi chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i rodzinnego domu dziecka, którą prowadzą uprawnieni pracownicy PCPR. Planowany termin rozpoczęcia szkolenia nowej grupy to III kwartał 2020 r.

Na podkreślenie zasługuje, że tutejsze Centrum systematycznie prowadzi akcję poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze poprzez publikowanie ogłoszeń w lokalnej prasie. Na stronie internetowej powiatu piaseczyńskiego na stałe zamieszczone są materiały informacyjne dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej oraz spot filmowy „Zostań rodziną zastępczą”. Cyklicznie pojawiają się też artykuły na temat bieżących potrzeb powiatu w obszarze pieczy zastępczej, warunków jakie należy spełnić aby stać się opiekunem zastępczym, szkoleń i procesu kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze oraz form

wsparcia i pomocy oferowanych rodzinom zastępczym. Wiele starań związanych z poszukiwaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nakierowanych jest na utworzenie pogotowia rodzinnego.

1.4.2. Spotkanie szkoleniowe dla rodzin zastępczych, pt.: „Jak budować poczucie własnej wartości u dzieci” – psychologiczny warsztat umiejętności wychowawczych dla rodzin zastępczych.

Szkolenie zorganizowane było dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Piaseczyńskiego. Odbywało się w pięciu terminach, tj.:

1. dnia 23 października 2019 r. (dla rodzin zastępczych spokrewnionych);
2. dnia 29 października 2019 r. (dla rodzin zastępczych spokrewnionych);
3. dnia 5 listopada 2019 r. (dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych);
4. dnia 19 listopada 2019 r. (dla rodzin zastępczych niezawodowych);
5. dnia 26 listopada 2019 r. (szkolenie z założenia miało charakter indywidualny, przeznaczone było dla problematycznych);
6. dnia 17 grudnia 2019 r. (dla osób, które nie mogły uczestniczyć w poprzednich terminach).

Uczestnicy zostali zaproszeni poprzez wystosowane pisemnie zaproszenia, a także osobiście lub telefonicznie przez psycholog i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zaproszono 110 osób.

Łącznie w sześciu spotkaniach wzięło udział 31 rodzin, w tym 21 rodzin zastępczych spokrewnionych, 9 rodzin zastępczych niezawodowych i 1 rodzina zawodowa (rodzinny dom dziecka).

Podstawą organizacji szkolenia było wypełnienie obowiązków nałożonych na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- art. 76 pkt 5 - zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- art. 76 pkt 9 - prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- art. 76 pkt 14 - zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i

wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Cele szkolenia: psychoedukacja, poradnictwo psychologiczne w obszarze kształtowania prawidłowego poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży, prawidłowego i efektywnego zarządzania emocjami oraz budowania porozumienia z dzieckiem na podstawie dialogu, relacji, poczucia przynależności rodzinnej, a także dostarczania własnego, pozytywnego przykładu. Celem szkolenia był też rozwój kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych, zamieszkujących na terenie powiatu piaseczyńskiego, integracja środowiska rodzin zastępczych, elementy terapeutyczne grupy wsparcia, wymiana doświadczeń wychowawczych rodzin, budowanie więzi między uczestnikami, wzmocnienie ich poczucia własnej wartości, wsparcie emocjonalne.

Założeniem szkolenia było podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, integracja środowiska pieczy zastępczej, poszerzenie wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej, zwłaszcza budowania prawidłowego poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży.

Szkolenie kładło nacisk na naukę umiejętności kształtowania w dziecku adekwatnej samooceny. Wyszczególniono specyfikę zachowania oraz wyglądu osoby charakteryzującej się prawidłowym poczuciem własnej wartości oraz metody dotyczące budowania takiej postawy u dziecka. Zaakcentowano rezygnację opiekunów zastępczych z fizycznego karania dzieci na rzecz rozmowy z nimi, odpowiedniego argumentowania dziecka stanowiska dorosłego. Zadaniem szkolenia było uświadomienie rodzicom, jak istotny, elementarny wpływ wywiera środowisko rodzinne w przypadku kształtowania odpowiednio wysokiego poczucia własnej wartości u dzieci i młodzieży.

Szkolenie obejmowało prezentację multimedialną, pt.: *Jak budować poczucie własnej wartości u dzieci?* – psychologiczny warsztat umiejętności wychowawczych dla rodzin zastępczych – merytorycznie i graficznie przygotowaną przez psycholog PCPR w Piasecznie.

Oprócz prezentacji multimedialnej, warsztat zawierał praktyczne rozwiązania, analizowanie konkretnych sytuacji wychowawczych, w tym ćwiczenie indywidualne, pt. „Znajomość mocnych stron dziecka”, z użyciem materiałów terapeutyczno-edukacyjnych, tj. kart pracy psychologicznej.

Szkolenie obejmowało również praktyczną ilustrację zagadnienia, tj. PLAKAT w formacie B1, pt. „Zamiast NIE – 10 pozytywnych zdań, które twoje dziecko powinno słyszeć!”.

Warsztat zawierał techniki pracy z grupą takie, jak: burza mózgów, rundka (krąg), praca w grupach, praca indywidualna, omówienia efektów pracy, dzielenie się swoim doświadczeniem, dyskusja na forum z podsumowaniem i wnioskami na przyszłość.

Tematyka szkolenia:

Pierwsza część szkolenia rozpoczęła się od wzajemnego poznania się uczestników i od przypomnienia norm grupowych. Obejmowała też zakres teoretyczny zagadnienia, tj. prezentację multimedialną, omówienie zachowań osoby charakteryzującej się prawidłowym poczuciem własnej wartości, np. pewność siebie, znajomość swoich praw i obowiązków, podjęcie walki w obronie swoich praw, asertywność, umiejętność prezentowania swojego zdania, swojej opinii, znajomość siebie, swoich mocnych i słabych stron, umiejętność przyznania się do błędów i gotowość ich naprawienia, otwartość na innych, samodzielność, ale i umiejętność proszenia o pomoc, spokój i opanowanie. Przytoczono definicję poczucia własnej wartości z literatury fachowej, którą wspólnie uzupełniono o czynnik taki jak: skłonność, gotowość bycia pomocnym, ofiarnym dla innych. Zwrócono uwagę, że optymalne kształtowanie prawidłowego poczucia własnej wartości odbywa się przy sprzyjających warunkach środowiska rodzinnego, tj. tam gdzie doceniane są różnice indywidualne członków rodziny, elastyczne są zasady, błędy – naprawiane, a nie punktowane, a komunikacja jest otwarta. Szczegółowo omówiono dziewięć w/w kategorii poczucia własnej wartości. Zaakcentowano konieczność obdarzania dziecka miłością bezwarunkową i zaufaniem w jego możliwości. Zwrócono uwagę na potrzebę stawiania dziecku granic, przy jednoczesnym okazywaniu mu szacunku. Uznano, że zasady rodzinne powinny obowiązywać wszystkich, a nie tylko dzieci. Omówiono potrzebę swobodnego identyfikowania i wyrażania uczuć, zamiast zaprzeczania im, a także potrzebę przekazywania spójnych komunikatów werbalnych i niewerbalnych dziecku oraz formułowania wobec niego adekwatnych do jego możliwości rozwojowych oczekiwań i wymagań. Posługując się słowami N. Branden, cyt.: „*Nikogo nie uczyniono dobrym, mówiąc mu, że jest zły!*”, starano się uzmysłowić rodzinom, iż ważna jest wiara w drzemiące w dziecku dobro, docenianie mocnych stron dziecka, koncentrowanie się na jego zasobach i talentach oraz wspieranie dziecka w doświadczaniu porażek. Istotne jest też docenianie włożonego w pracę wysiłku dziecka, pozwalanie na dokonywanie przez niego wyborów i podejmowanie samodzielnych inicjatyw, zachęcanie do samodzielnego myślenia i szukania rozwiązań tak, aby nie narzucać mu swoich pomysłów i nakazów. Istotnym jest też zachęcanie dziecka do tego, aby szukało wsparcia i pomocy u innych osób, a więc tworzenie przez dziecko swojej sieci oparcia społecznego, tak, aby dziecko szukało rozwiązań swoich problemów w szerszej grupie społecznej, a nie tylko przy

pomocy rodziców. Zwrócono uwagę na swobodę w okazywaniu i przyjmowaniu wyrazów uczucia od dziecka, bycie otwartym na bliskość z dzieckiem, umiejętność zażartowania z samego siebie, utrzymania dystansu wobec siebie oraz rezygnację z obrażania się i karania dziecka milczeniem.

Przedstawiono rodzinom szersze spojrzenie na złość dziecka, pod którą kryje się *gros* trudnych doświadczeń dzieci, min. deprivacja potrzeb: miłości, poczucia bezpieczeństwa i przynależności, a także deprivacja potrzeb fizjologicznych i psychicznych dziecka. Złość może też być wyrazem lęku, wstydu, samotności, frustracji, potrzeby samodzielności, nudy, czy nawet choroby, złego samopoczucia. Świadomość podstaw pojawiającej się złości buduje umiejętność radzenia sobie z adekwatnym nazwaniem oraz wyrażaniem tej emocji. Przypomniano uczestnikom spotkania fakt, iż nie ma złych i dobrych emocji, gdyż wszystkie są ważne i potrzebne. Wszystkie niosą ze sobą cenne treści, które wysłuchane mogą odpowiednio kierować życiem człowieka.

Warsztat zawierał refleksję nad wpływem środowiska, w którym wzrasta dziecko na jego dalszą postawę wobec życia. Zwrócono uwagę na naukę dziecka poprzez naśladowanie, modelowanie dorosłego, na to, iż dziecko stale obserwuje zachowanie rodzica, opiekuna, nasiąka atmosferą domu rodzinnego i adekwatnie do tego, czym żyje, zachowuje się w swoim otoczeniu. Dlatego ważnym jest dobry przykład rodzica, jego praca nad samym sobą, a także podejmowanie rozmów z dzieckiem, utrzymanie z nim kontaktu i budowanie relacji oraz nieustanne obdarzanie miłością. Podsumowaniem rozważań był obraz zawierający wskazówki, jak wzmacniać poczucie własnej wartości u dziecka, tj.:

1. Kochaj je za to, że jest, a nie za to, jakie jest;
2. Wspieraj wszystkie jego mocje, te trudne też;
3. Słuchaj i bierz pod uwagę jego zdanie;
4. Towarzysz mu w sukcesach i porażkach;
5. Pozwól dziecku być sobą i zadbaj o własną samoocen.

Zakończeniem prezentacji było hasło: Daj dziecku czas! – Czas na zabawę, czas na popełnianie błędów, czas na przeżywanie emocji, czas na doświadczanie, czas na nudę, czas na marzenia, czas na znalezienie własnego rytmu, czas na bycie sobą.

Część praktyczna szkolenia zawierała interakcyjne, warsztatowe ćwiczenia dla uczestników, w tym ćwiczenie indywidualne „Znajomość mocnych stron dziecka” oraz ćwiczenie w grupach „Kategorie poczucia własnej wartości” czyli „Co rodzic, opiekun może zrobić, aby wypracować w dziecku prawidłowe poczucie własnej wartości?”. Uczestnicy mieli za zadanie zastanowić się w grupach lub parach i zapisać, w jaki sposób wzmacniają

poczucie własnej wartości u dzieci i jakie inne sposoby mogą być pomocne. Konstruktywne sposoby omówiono na forum.

Materiał teoretyczny został przekazany uczestnikom w formie wydrukowanej prezentacji multimedialnej.

Szczegółowa tematyka szkolenia:

1. Czym jest poczucie własnej wartości – wprowadzenie
2. Jak zachowuje się osoba o prawidłowym poczuciu własnej wartości? – burza mózgów
3. Definicja poczucia własnej wartości
4. Środowisko rodzinne jako podłoże kształtowania samooceny
5. Kategorie poczucia własnej wartości
 - 5.1. Akceptacja siebie, swoboda w wyrazie ciała i twarzy, radość życia
 - 5.2. Harmonia między werbalną i niewerbalną komunikacją
 - 5.3. Otwartość i szczerość w mówieniu o swoich sukcesach i porażkach
 - 5.4. Łatwość w dawaniu i odbieraniu komplementów oraz radzeniu sobie z krytyką
 - 5.5. Swoboda w uczuciowości
 - 5.6. Samodzielność i ciekawość nowych doświadczeń
 - 5.7. Poczucie humoru w stosunku do świata i samego siebie
 - 5.8. Akceptacja przeżywanych uczuć
 - 5.9. Asertywność
6. Komunikacja wobec dziecka – refleksje
7. Podstawy i oblicza złości – refleksje
8. Środowisko wzrastania dzieci a ich dalsza postawa życiowa / modelowanie – refleksje
9. Praktyczne rozwiązania – ćwiczenia warsztatowe, dyskusja, burza mózgów:
 - 9.1. Kategorie poczucia własnej wartości czyli Co rodzic, opiekun może zrobić, aby kształtować w dziecku prawidłowe poczucie własnej wartości? – ćwiczenia w małych grupach
 - 9.2. Znajomość mocnych stron dziecka – materiały warsztatowe i ćwiczenie indywidualne
10. Praktyczna ilustracja zagadnienia – przykład PLAKATU – Jak wzmacniać poczucie własnej wartości u dzieci
11. Podsumowanie, wnioski.

1.5. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej rodziny.

Ocena sytuacji dziecka jest przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Ocena rodziny zastępczej dokonywana jest nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w niej pierwszego dziecka, kolejna po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W celu dokonania oceny organizowane były posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej rodziny.

Na posiedzeniach dokonywano szczegółowego omówienia sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w szczególności w zakresie:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- modyfikowania planu Pomocy dziecku;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Ponadto podczas posiedzeń Zespół dokonywał oceny samej rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zespół dokonywał przedmiotowej oceny z udziałem: rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, przedstawiciela instytucji oświatowych, ośrodka pomocy społecznej, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i rodzicami biologicznymi dziecka.

Przedmiotowe oceny formułowane były na piśmie i przekazywane do Sądów Rejonowych – Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. zorganizowanych zostało 34 posiedzenia, na które zaproszono 275 rodzin zastępczych.

Lp.	Miesiąc	Liczba posiedzeń Zespołu	Liczba zaproszonych rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych
1.	styczeń	2	20	23
2.	luty	1	9	10
3.	marzec	3	23	31
4.	kwiecień	3	19	26
5.	maj	4	33	50
6.	czerwiec	4	30	43
7.	lipiec	2	21	25
8.	sierpień	1	1	1
9.	wrzesień	4	27	36
10.	październik	3	24	24
11.	listopad	4	33	51
12.	grudzień	3	35	45
Razem:		34	275	365

1.6. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka zawiera z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

W roku 2019 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Plan na 2019 rok wynosił: **690.000 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **662.173,18 zł**. W trakcie roku realizowano 61 porozumień z 24 następującymi powiatami:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	22	257.205,39
2.	Powiat Skierniewicki	1	12.624,00
3.	Powiat Radomszczański	1	1.388,00
4.	Powiat Szydłowiecki	2	17.260,00
5.	Powiat Grójecki	2	20.952,00
6.	Powiat Grodziski	4	51.296,00
7.	Miasto Łódź	1	4.411,61
8.	Powiat Pabianicki	1	8.416,00
9.	Powiat Puławski	1	4.858,00
10.	Powiat Pilecki	1	13.834,80
11.	Powiat Pruszkowski	5	58.334,13
12.	Powiat Kutnowski	1	8.328,00
13.	Powiat Lubawski	1	17.721,28
14.	Powiat Lubelski	1	2.776,00
15.	Powiat Piotrkowski	1	12.624,00
16.	Powiat Garwoliński	1	1.052,00
17.	Powiat Starachowicki	1	1.578,12
18.	Powiat Żyrardowski	1	12.624,00
19.	Powiat Łukowski	1	12.924,00
20.	Powiat Otwocki	6	73.395,42
21.	Powiat Olsztyński	1	12.624,00
22.	Powiat Jarosławski	2	26.448,00
23.	Powiat Warszawski Zachodni	1	18.003,73
24.	Miasto Bydgoszcz	2	11.494,70
Razem		61	662.173,18

Ponadto zawierano porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych Powiatów. Plan na 2019 rok wynosił: **630.000 zł**, a wydatki wykonane wynosiły: **458.819,99 zł**. W trakcie roku realizowano 40 porozumień z 20 Powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	6	42.200,12
2.	Powiat Wołomiński	4	77.360,12
3.	Powiat Chodzieski	1	8.328,00
4.	Powiat Pułtuski	1	6.956,77
5.	Powiat Pruszkowski	2	17.156,00
6.	Powiat Krapkowicki	1	12.624,00
7.	Powiat Grójecki	1	8.328,00
8.	Powiat Lubaczowski	1	12.624,00
9.	Powiat Nowodworski	1	8.753,35
10.	Powiat Legionowski	2	14.569,87
11.	Powiat Lubartowski	1	12.624,00
12.	Powiat Ostrołęcki	3	24.117,01
13.	Powiat Garwoliński	5	83.963,72
14.	Powiat Wrocławski	1	2.752,87
15.	Powiat Grodziski	1	12.624,00
16.	Powiat Skarżysko Kamienna	2	29.417,50
17.	Powiat Warszawski Zachodni	2	25.748,00
18.	Powiat Siedlecki	1	29.104,39
19.	Powiat Kaliski	1	8.416,00
20.	Powiat Otwocki	3	21.152,27
Razem		40	458.819,99

1.7. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej. Cytowany przepis ma zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe, w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2019 rok wynosił: **390.000 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **522.922,73 zł**.

W roku 2019 wydatki ponoszone przez Gminy Powiatu Piaseczyńskiego z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota w zł
Piaseczno	281.923,91
Góra Kalwaria	96.295,75
Tarczyn	23.838,34
Konstancin - Jeziorna	48.785,32
Prażmów	33.134,46
Lesznowola	38.944,95
Razem:	522.922,73

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

2.1. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej (...)”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko (...) placówka opiekuńczo – wychowawcza zawiera z powiatem właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków”.

W roku 2019 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w Pęcherach.

Plan na 2019 rok wynosił: **540.000 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **604.982,94 zł**. W trakcie roku realizowano 13 porozumień z 5 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	1	61.376,50
2.	Powiat Grójecki	5	203.745,62
3.	Powiat Legionowski	1	64.024,00
4.	Powiat Sochaczewski	5	257.409,97
5.	Powiat Radomski	1	18.426,85
Razem		13	604.982,94

Ponadto zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów.

Plan w 2019 roku wynosił: **721.870 zł**, natomiast poniesiono wydatki w kwocie: **659.752,39 zł**. W trakcie roku realizowano 16 porozumień z 8 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Powiat Wołomiński	2	82.514,60
2.	Miasto Siedlce	2	136.697,96
3.	Powiat Bialski	1	38.296,00
4.	Powiat Wyszkowski	1	5.858,58
5.	Powiat Otwocki	1	19.351,94
6.	Powiat Myśliborski	3	197.659,85
7.	Powiat Lubelski	3	167.382,00
8.	Miasto Stołeczne Warszawa	3	11.991,46
Razem		16	659.752,39

2.2. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej i preadopcyjnym ośrodku interwencyjnym.

Stosownie do zapisów art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w (...) w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym”.

Zgodnie z art. 191 ust. 6 cytowanej ustawy „samorząd województwa, na terenie którego funkcjonuje (...) mogąca przyjąć dziecko regionalna placówka opiekuńczo - terapeutyczna lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie”.

Na mocy zawartych w oparciu o wyżej cytowane przepisy prawa porozumień, powiat właściwy do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej obowiązany jest do

przekazania dotacji celowej w związku z realizacją zadań tego powiatu przez samorząd województwa.

W roku 2019 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku – Placówką prowadzoną przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

W roku 2019 realizowano 3 porozumienia z tytułu, których Powiat Piaseczyński poniósł wydatki w wysokości: **94.714,58 zł**.

Regionalne Placówki Opiekuńczo - Terapeutyczne prowadzi Samorząd Województwa umieszcza się dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia muszą mieć zapewnioną specjalistyczną opiekę i rehabilitację i nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej ani w placówce opiekuńczo - wychowawczej. Pobyt w RPOT może trwać do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności.

Interwencyjne Placówki Opiekuńcze są prowadzone przez samorządy województw. W placówkach tych umieszcza się dzieci do ukończenia 1 roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji w okresie oczekiwania na przysposobienie, które nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Obie Placówki prócz działań opiekuńczo - wychowawczych zapewniają dzieciom specjalistyczną opiekę medyczną i rehabilitację.

2.3. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w (...) placówce opiekuńczo – wychowawczej. Cytowany przepis ma zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu

rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki, w następujący sposób:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku pobytu i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2019 rok wynosił: **875.000 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **934.346,23 zł**.

W roku 2019 wydatki ponoszone przez Gminy z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota
Piaseczno	202.329,79
Góra Kalwaria	96.697,31
Tarczyn	231.666,00
Konstancin - Jeziorna	402.079,95
Lesznowola	1.573,18
Razem:	934.346,23

VIII. Wykaz potrzeb na rok 2020.

1. Utworzenie na terenie Powiatu Piaseczyńskiego trzech zawodowych rodzin zastępczych, w tym jednej o charakterze pogotowia rodzinnego, bądź rodzinnego domu dziecka dla dzieci w wieku, w szczególności do 10 roku życia.
2. Dalsze propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.

Klaudia Wojnarowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Piasecznie

STAROSTA PIASECZYŃSKI

Ksawery Gut

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Klaudia Wojnarowska

